

Att söka tillstånd för flaskgasolininstallation

Gasol är för många ett självklart energilag på grund av dess goda egenskaper och flexibilitet. På restauranger och i hushåll används gasol bland annat till spisar, ugnar, grillar, brasor och värmare. Gasol används även på byggarbetsplatser, exempelvis för värmning eller i samband med takläggning. Hanteringen av gasol i större mängd är tillståndspliktig. Hanteringen är reglerad i lagen om brandfarliga och explosiva varor. Tillståndsplikten är reglerad i föreskrifter från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSBFS 2013:3). Lagstiftningens krav och branschens rekommendationer för säker flaskgasolininstallation finns sammanställda i Energigas Sveriges Flaskgasolanvisningar (FGA).

Syftet med denna information är att underlätta för dig som funderar på att använda gasol, söka nytt tillstånd eller behöver bygga om din gasolininstallation.

	Tillståndspliktig volym flaskgasol
Restauranger	Alltid
Hushåll	Mer än 60 liter, det vill säga fler än 2 stycken P11-flaskor
Byggarbetsplatser	Mer än 250 liter inomhus eller mer än 1 000 liter utomhus

Att ansöka om tillstånd att använda gasol är en procedur som kan kännas ovan för många.

Gör så här för att göra rätt

Genom att följa följande sex steg så förenklas idrifttagandet av din nya gasolininstallation väsentligt och du får samtidigt en säker anläggning. De sex stegen beskrivs mer detaljerat längre ner i texten.

- 1. Hämta information om tillstånd från kommunen**
- 2. Kontakta installatör**
- 3. Sök tillstånd hos kommunen**
- 4. Utbilda gasolföreståndare**
- 5. Avsugning av gasolininstallationen**
- 6. Informera personalen på arbetsplatsen**

1. Hämta information om tillstånd från kommunen

Kommunens räddningsnämnd är vanligen den myndighet som beviljar "tillstånd att hantera brandfarlig vara". Kommunen har till uppgift att kontrollera den planerade installationen mot kraven i lagstiftningen. Vanligen har räddningsnämnden delegerat uppgiften om tillståndsprövning till räddningstjänsten.

Ansökningsproceduren varierar mellan olika kommuner så kontakta din kommun och fråga vilka blanketter som behövs, vilka som är inblandade i processen, vilka som fattar beslut och hur lång tid det förväntas ta.

Tillståndprocessen syftar till att få en säker gasolinstallation. Gasol har egenskaper som är nödvändiga att ta hänsyn till för att användningen ska vara säker. För att få tillstånd krävs bland annat att förvaringen sker på ett säkert sätt. Planera tidigt in var gasolflaskorna ska förvaras och hur mycket som ska förvaras och diskutera detta med ansvarig på kommunen. Av betydelse är vad som finns runtomkring förvaringsplatsen; närliggande byggnader, källare etc.

Kommunen vill oftast veta:

- hur ska gasolinstallationen utföras,
- var ska gasolflaskorna förvaras och hur mycket gasol ska förvaras där,
- vad byggnader finns omkring förvaringsplatsen,
- vilka grannar finns och vilka verksamheter bedriver de,
- vem ska ansvara för driften av gasolinstallationen,

Blankett för tillståndsansökan får du gratis från kommunens webbplats.

2. Kontakta installatör

Valet av installatör är ofta avgörande för hur enkelt det blir för dig, både vad gäller tillståndet för gasolinstallationen, och för den fortsatta driften och underhållet. Kunskapen varierar väsentligt mellan olika installatörer. Installatörer som har fått behörighet av Energigas Sverige har god kännedom om hur gasolinstallationen ska installeras för att uppfylla myndighetskraven.

Det du vanligen behöver hjälp med från installatören, förutom just själva installationen, är dokumentation enligt punkterna A-G nedan. Spara dessa papper samlade. Det är sådant som Räddningstjänsten kan komma att fråga efter vid avsyning och vid tillsyn under gasolinstallationens hela livslängd.

A. Situationsplan

Situationsplanen är en ritning som visar läget för den tillståndspliktiga verksamheten, i förhållande till och andra byggnader på tomten och till grannarna.

B. Åtagandeintyg

Tillståndshavaren bör begära in ett åtagandeintyg som visar vilka anvisningar eller normer från Energigas Sverige som installatören följt, t ex:

- Flaskgasolanvisningar (FGA)
- Energigasnormer (EGN)
- Anvisningar för installation av gasapparater i hushåll
- Anvisningar för installation av gasapparater i restaurangmiljö

C. Täthetskontrollintyg

Installatören ska lämna dokument som visar att installationen är gastät och kontrollerad. Av intyget ska framgå vem som gjorde täthetskontrollen, när och hur kontrollen gick till samt vad resultatet blev.

D. Drift- och underhållsinstruktioner

Instruktioner till alla användare av installationen om hur den ska drivas och underhållas, exempelvis dagliga och årliga rutiner. Instruktioner för åtgärder vid incidenter och olyckor ska finnas med.

E. Egenkontrolljournal

En journal ska föras med noteringar om vem som kontrollerat vad och när enligt de punkter som finns med i drift- och underhållsinstruktionerna. Egenkontrolljournalen ska skötas för att hålla en hög skydds- och säkerhetsnivå samt för att garantin ska gälla på installationen.

F. Klassningsplan

En klassningsplan är en enkel form av riskutredning. Den visar områden där det finns risk för explosiv gasblandning under normal drift. Klassningsplanen behövs för att elektriker ska kunna montera rätt utrustning i de "zonklassade" områdena.

Om anslutningstrycket fram till gasapparaten är högst 30 mbar så är det vanligen bara skåpet som gasolflaskorna förvaras i som behöver klassas. Vid högre anslutningstryck kan även andra möjliga läckagepunkter skapa zon.

G. Rörritning

En rörritning är en enkel ritning över vilka delar som finns med i installationen; var rörledningen går, var stängventiler är placerade m.m.

3. Sök tillstånd hos kommunen

Blankett för tillståndsansökan får du gratis från kommunens webbplats.

- Leta upp blankett för ansökan om "Hantering av brandfarlig vara" på kommunens webbplats.
- Ange största volym för gasolflaskor i liter.
- Ange namn och telefonnummer till gasolföreståndare.
- Bifoga situationsplan enligt punkt 2A ovan.
- Firmatecknare på företaget skriver under ansökan.

Mängden gasol anges i antal liter [l], vilket inte ska förväxlas med enheten kilo [kg] som används till vardags. Omräkningstabell finns nedan.

Flasktyp	PC5	P6	PA6	PC10	P11	H11	PA1 1	P19	P45	Paket	Maxi
Gasolinnehåll (kg)	5	6	6	10	11	11	11	19	45	270	184
Gasolinnehåll (l)	12,2	14,3	14,3	23,8	27,0	26,2	26,2	45,3	108	648	453

Tillståndet beviljas när ansökan med tillhörande bilagor visar att gasolinstallationen är rätt planerad. Om det står i tillståndsbeslutet att installationen ska avsynas innan den tas i drift får ingen gasol kopplas in förrän kommunen avsynat den färdiga installationen och gett sitt klartecken. Står det inget om avsyning i beslutet får du avsyna och ta installationen i drift själv när den är klar.

4. Utbilda gasolföreståndare

Gasolföreståndaren är tillståndshavarens egen "gasolexpert". Personen sköter exempelvis alla kontakter rörande gasol med myndigheter, installatör, grannar och kunder och ser till att all personal har grundläggande kännedom om gasol och om gasolinstallationen. Gasolföreståndaren har även befogenhet att stoppa hanteringen av gasol om han finner det nödvändigt. För att kunna förebygga incidenter är det viktigt att personalen på en arbetsplats känner till rutinerna om det händer något; var man stänger av gasolen, var nycklar till skåp finns och vem man kontaktar vid en incident etc. Utbildningen av gasolföreståndaren måste vara klar senast den dag då avsyningen görs annars får man inte ta installationen i drift.

Hos varje tillståndshavare ska det finnas en gasolföreståndare och ofta även en till som tar över vid den första föreståndarens frånvaro. Gasolföreståndaren ska ansvara för att gasolinstallationen drivs och underhålls så att den uppfyller lagstiftningens krav. En gasolföreståndare är lämpligtvis någon som dagligen finns i verksamheten. Ansvaret innebär att man arbetar med att förebygga incidenter kopplade till gasolinstallationen, exempelvis läckage. Mer information om rollen som föreståndare och utbildning finns i Energigas Sveriges Anvisningar för föreståndare för brandfarlig gas, se www.enerdigas.se.

Utbildningar för gasolföreståndare hittar du i Energigas Sveriges kalendarium, <http://enerdigas.se/Aktuellt/Kalendarium>.

För hantering av gasol i en tillståndspliktig verksamhet ska föreståndaren inhämta information från installatören om:

- Gasolens egenskaper och risker.
- De myndighetskrav som gäller för hanteringen.
- Anläggningens uppbyggnad, funktion och drift.
- Hur skriftliga instruktioner upprättas och hur installationen ska drivas samt underhållas.

Den som bedriver den tillståndspliktiga verksamheten behöver själv hämta in och informera föreståndaren om dennes roll, ansvar och befogenheter.

För att utses till föreståndare för hantering av gasol ska personen ha nödvändig kompetens för att hanteringen ska kunna ske betryggande och kunna följa upp att så är fallet.

5. Avsyning av gasolinstallationen

När kommunen har beviljat tillstånd och entreprenören installerat allt är det dags för avsyning om det står angivet som ett villkor i tillståndet. Avsyningen görs vanligen av räddningstjänsten. Efter godkänd avsyning är det dags att ta installationen i drift. Om krav på avsyning saknas i tillståndsbeslutet får tillståndshavaren avsyna och driftsätta själv.

Har ni en befintlig installation och dokumentation saknas, kontakta en behörig installatör så hjälper den till.

Senast vid avsyningen ska utsedd gasolföreståndare och dennes ersättare anmälas till Räddningstjänsten.

Vid avsyning av den färdiga installationen är du skyldig att uppvisa en säker gasolininstallation. Följande dokument och punkter går igenom:

- Situationsplan
- Täthetskontrollintyg
- Drift- och underhållsinstruktioner
- Instruktioner vid brand och läckage
- Egenkontrolljournal
- Klassningsplan
- Rörritning
- Gasolföreståndaranmälan
- Skyltning och märkning

6. Informera personalen på arbetsplatsen

Det sista steget innan installationen tas i full drift är att alla på arbetsplatsen känner sig säkra på vad som gäller för gasolen. Det är gasolföreståndaren ansvar och uppgift att informera alla anställda och att hålla dem uppdaterade om följande punkter:

- Gasolens egenskaper och risker
- Placering av huvudstängventil
- Placering av gasolförråd
- Var finns nycklar till gasolförrådet?
- Placering av dokument "Drift och underhållsinstruktioner"
- Placering av dokument "Instruktion vid brand och läckage"